

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianae, 1661

De Pignoribvs Et Aliis Cavtionibvs. Titvlvs XXI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-62953)

417
dignata regule videbant, & illorum scripta que nobis fuerant praesentata, non volebat agere. Ceterum in nostra praesentia confitimus, ut servari sia prefectori, in executionem suam propriam presentiam, quod iudicis perperam processus fuit contra ipsam, cum sit in favore nominis fiducie restegit. Unde timens ne linea potest Vris, scripta ultimam aperiat, & quod sufficiatius fuerit admodum. Sicut si quid expedire, molles matavisset vel non sufficiat scripta, vel nuda, fiducie restegit & presentia, ut ex predicto causam sufficiat propriae coram nobis. Preterea cum non queratur de jure quam ex ei propria motu concessum, sed de illo potest quem ipso duxerat eligendum, & iudicis favoris littera per eum defensione, de ipso partem conquerentes uenientiam solum non duximus adiungendam, sed ut in eo factum puerum qui peccat contra acta iudicium, quatenus videratur, ejus facta non debuisse, sic notarium exaudire, ne videretur ei causa paternorum atque illis.]

CAP. VIII.

Utrumque beneficiorum completa est ex una parte, & per aliam hoc quo minus implorare, restituunt pars ad suum beneficium & feodium hoc constet ius.

Iacobus & propositio sancti Andreae.

Ceterum a

Cum in universitate: [1 & 7.] Intelleximus G. caecum revere, quod cum ipse & clerici de permanenti præbendacum suum inter se tractare coepisse, quoniam utilitas intrinseque imminere credebam, tandem id L. probanda ejusdem G. cuidam confanguntio- nis aliquata, præbendam suam ei sicut promiserat restituere. & infra. Cum igitur decepisti & non disponeris iura subvenientia: licet ipse per se de jure non possedet ecclesiastica beneficia permittare: ut tamen familiari via tributaritur & mandamus, quatenus, si coecitatem pretaxatum G. taliter fixile deceptum, ambo præbendacum confangente ipsum L. vel quolibet alicui detinente, cum reflitu facias eidem.

[1] Petition ab ipso Damno Iusta Oratio pastorali fit nobis curia, illustrissima nostra inumbi, vel degotifio expedire, si se locumque in suis rationibus confovere, quod aliquando ex confundita ecclesia dependens non sufficiat, sed firma & diuina permane.

CAP. IX.

Scriptis non temporali permittari non potest.

Gregorius IX. Brevi. & Eiusm.

Abbatibus. d

Elliuita nobis Abbas & conventus sancti Martini de Eiamonia petito continebat, quod cum super causa, quae inter ipsos ex una parte, & propositum & Albanen. & alio, super quibusdam decimationibus vertebarat, ali. & capellani nostrum, tun in Hungaria commo- num, nostra literas imperatim: ipse ac magister M. in eam annique tanquam in arbitrio exititi compre- misit, arbitrii fuerunt, quod si dictus propositus ob- stet, decem milia solidorum & regalium à Reg. Hungar. concedi monasterio memorato, ipse ab earum deputatione petitione cesserat: & infra. Quocirca mandamus, quatenus si vobis confiterit de premis- si (cum permisso de spiritualibus ad temporalia im- possum) predictum arbitrium, & quicquid fecerunt est eo vel ebid, incutum decernatis.

DE FEUDIS.

TITVLVS XX.

CAP. I.

Si dominus à vasculo recipit feodium in pignus, abstinentia ab ejus servitio, non tenetur computare fructus in fortem, b. d. feodium in intellectum communorum. Et est causa singulari quia alii non legitur.

Innocentius III. a Marien.

[Institutione b. praesentium declaramus, quod gage- tria quam de feudo ecclie tua ab M. dignoscens & receperit, à te potest liberè detinere, fructibus non computatis in fortem. Ita videlicet, ut quandiu fructus illorum operis in fortem minimè computandos, idem M. à servitio, in quo ubi & eccl. tua pro feudo ipso tenetur, interim sit immunis.

CAP. II.

Tonit tres causas, in quibus non obstante iuramento de non in- feudando, potest Episcopus antiquam feodium ad ecclesiam rever- sum novo vasculo concedere, b. d. Et est causa notabilis, interpretans iuramentum de non alienando.

Idem Mediolan. Archip. Capo.

Ex parte d. tua nostra est Apostolico referatum, quod d. I. sapienti dubitatis, utrum cum contingat vasculum tuum decedere, & ad te feodium ipsum redire, feodium eius alius licet tibi dare, quamvis iuramento tenetum astrictus, non infundetur de novo, Romano Pontifice inconsulto? Ad hunc si vasculum tuum feodium alienare contingat, an ipsum filium vel confangineum ejusdem feudi confon- tem de ipso valvas investire? Alia quoque dubitatio con- tembat, ut cum feodium alienatum reperis, quod per te facile recuperare non potes: utrum possis alicui laico in feodium illud concedere, qui & illud recupereret, & in feu- dum per ecclesiam recognoscat? [1 & 7.] In primo [etro- go] casu feodium decedens liberè (uideris expedire) concedas. Atque in secundo filium, vel confangineum alienatum invies. In tertio feodium alienatum pot- est si licenter & concedere, per quem ipse f. ecclie va- leat rebabere.

[1] Nostergo super his de mente tua scrupulam volentes dubi- tationem auferre, per a. subi mandamus, quatenus si quando praefi- ti causas emergerint.]

DE PIGNORIBVS ET ALIIS CAVTO- NIBVS.

TITVLVS XXI.

CAP. I.

Res ecclesie pignorari non debent, nisi ex necessitate & ratione causa.

Ex concilio Remen. 8

Natus Presbyter presumat calicem, vel patinam, vel vestimentum sacerdotale, aut librum eccl- esasticum tabernario, vel negotiatori, aut cuiilibet laico, vel feminis in h. validum dare, nisi justissime necessitate urgente.

Sicut & Zephirus Papa & martyr S. Halstrem in suo decre- talibus docuit.

CAP. II.

Liber homo non potest pignorari.

a. Mauer. b. C. et. ood. tit. in 3. comp. Vid. Covarr. l. 3. var. ref. c. d. de materia ritu plene ful. claris tracti de feud. c. ac- ceperit. d. C. 2. et. ood. tit. in 3. comp. Vid. ful. Clar. de feud. e. li- citate. f. ipsam. g. Non invento in concil. Remensi, et tamen tribuant Eub. l. 3. decr. c. 104. l. 109 p. 3. c. 139 & C. et. ood. tit. in 1. compila- h. id est. obligare. si enim modus vulgaris loquendi Gebren, us- hic ait Hossen. i. C. 2. et. ood. tit. in 1. comp.

Ooo

Gregorius III. Exonus Episcopo.

Lator praefantium: Si intrâ. Lex habet a, ut homo liber pro debito non teneatur, et si res defuerint, quae possint pro debito addici.

CAP. III.

Si rector ecclesie pro falso proprio rem ecclesie obligavit, cogitetur eis habeas rem redimere, & ecclesia restituere.

Alexander III. Episcopo Exonien.

X praefantium b latioris infumatione accepimus. Ex faceros ecclie Officina & calicem argenteum & medietatem unius brevioris ejusdem ecclie pro sua necessitate pignori obligavit, & ea, morte præventus minime recollegit.

Vnde, quoniam indignum est, ut eidem ecclie res sua (praefacti qui sacris ministeriis deputatae sunt) taliter debeant depetrere: mandamus, quatenus si verum est, quod adseritur, filium eius qui ex succellione ipsius patrimonii ius dicitur obtinere, mones & compellas, ut ea recolligat, & restituat ecclesia memorata.

CAP. IV.

Si usurarius emit rem ex pâdo, quod post tempus restituit, venditor, recipiendo aliquod ultra fortem, fructibus tamen in ea computatus, judicetur contractus feneraticus.

Innocentius III. Subdiacono nostro, & P.

cancro d. Pifano.

Illi vos & credimus scientie dono vigere: [1 & 7.] Sane intimalis nobis, quid causam, qua vertitur inter H. & B. filios G. de f. Cofa ex una parte, & G. filiam g. T. & heredes ipsius ex altera, super quibusdam h. ter- ris praefatis personis pro i. viginti tribus libris pignori obligatis, vobis duximus commendam: [2 & 3.]

Ex parte praedictarum G. & heredum eius fuit propoliuum terras quas idem H. & B. reperebant, ab eis non esse pignori obligatas, sed purè venditas: sicut in instrumento confesso exinde continebatur. Praefatus vero H. pro se & fratre suo firmiter adserebat terras non esse purè venditas, pignori obligatas: cum venditioni praedita talis fuerit adjecta conditio, si à tempore contractus usque ad duos proximos annos prefato T. empicio displiceret, pariter H. ab inde usque ad annum viginti sex libras, (perceptis fructibus computatis in ipsis) dare deberet. Verum, quia ambigit utrum pura & absoluta vendito, an praefatus contractus pignus debeat judicari.

Recepimus, quod qualisque fuerit intentio contrahentium, & ex formâ contractus venditio non adpareat conditionalis, sed pura: quamvis per conditio- nem possit refolvi: ex duobus tamen, quia in pacto fuerunt expressa, videlicet quod studius percepiti deberent in solvenda pecunia numerari, & quod ultra summam receptam ix. solid. i. deberent persolvit, contra ipsum emptorem presumit velimenter, praestitum cum usuras confluenter exerceat.

[1 Quod super eis de quo nos consulere voluimus, quid juris sit liquido cognoscatur, quia tamen nostra postulatio adceri responsum, ne sub ipsius explicatione responsum deciso negoti prorogetur, praesens vobis littera duximus respondendum.]

[2 Dantel vobis per litteras nostras in mandato, ut ipsam G. & heredes ipsius ad restituendas vineas, & quicquid ultra fortem percepierant ex eisdem, restituere congerentibus, per annum in Later. concil. contra usurarios promulgatam cogere caruet. Vos usque mandatum nostrum procederet in negotio memorato, par- res catarite caratu. Cumq. in praefatis vestra eisne confitu- ta.]

a C.2.eod.tit.in 1.comp. b C.3.eod.tit.in 1.comp. & post
cme.Lati sub Alex. III.p.29.8.1. c Offic. al.Offic. d Cano-
nicu Pifano. e C.2.eod.tit.113.comp.Vid. Covarr.13.var.ref.c.9.
f Chafa. g Tiberi h vinea, i. a.dicci. k Vid.
l quod si multi in fin. De ed. l quadriginta.

CAP. V.
Mulier agit pro dote contra quemlibet defuerintem
Idem Episcopo Aquensis.

E X literis a, T. acceptimus, ubi duximus con-
tendam, [1 & infra] Si quidem probatum est, quod
pro facinore à marito praedicta mulier contumeliosa
fugam petente, tam frater & marit, perfurantib[us],
quām ipsa mulier (licet minus & plus) à rego ihu
rio capi fuerint, & de ipsius mandato bocca sua
delinquentes facta diffracto, & soluta pecunia mera
t, qui à marito mulieris vulnera fecerit, & ea
proprietate ipsiatis: sed quād poffellionis illam
eundem R. remanerant d, quād scimus de mar-
tria retinuit, soluta eis pecunia praedito mera
qua eum p[ro]p[ter] alius proper poffellionem & minora
exbat: pars vero mulieris affirmationem dicit
petebat sibi restituiri, vel in poffellionem, qui ne
fuerant ex officio delegationis indec: [2]

Mandamus, quatenus si tibi confundit et al. ne
praefacta tua fuerit propria & probata, quod nec
dicti viro dedisse in dorem: & praeditum, quod si
fratris aliqua posidere: cum mulieris bona mera
in recuperandis dubius debeat, & cum ei mera
quād proper maleficium viri mulier tenet ut de
beat indotata, cum etiam bona viri mulier tenet ut de
tacit obligata, & q. cum suo onore tradidit de
petit poffidentem: R. praeditum eidem mulieri, ut
in recuperationem dotti estatus condemnes, quād de
fratris sui p[ro]p[ter] nesciut posidere.

[1 Cum frē per biennium fuduisse, ut eadem in
concordia finirent, partibus non ad p[ro]p[ter]eum, cum non
partibus praedita causa mentu diligenter escomis, in
gutio[n]em de prudentiam virorum confitit ad suam d[omi]n[ic]am
ritiam remittendum, ea maximis ratione quād volat le i. i. i.
judicetur speculator pertinet.]

[2 Pars autem vni contra viri frumentorum, si remi-
bius aliquo modo respodens, sed pura: quamvis per
disfractum fuerit de bono mariti ipsius mulier, felix si
fecerat, & mandaverae diffrastra, Sicut cum p[ro]p[ter]
decreti p[ro]p[ter] p[ro]fessiōnibus viri sua aliquo remanserit, q[ui]a
non fuerant, & ex eis suis fatigari posuerit, p[ro]p[ter] ei[us] p[ro]fessio[n]em
quāna fuisse pecunia quā falsa fuerat mercator. & p[ro]p[ter]
ne ibi confitenti utriusq[ue], quod quid est immobilia
uncias acutis alienatione extorces, sed praeditis p[ro]p[ter] eis
uncias addatissimis & xl. durans vocerant aut reman-
se mercatori. Aliq[ua]tus quoq[ue], p[ro]p[ter] R. quid cum q[ui]a
fient unice patru, & omnes in patru boni faciunt, illa
f[ac]tio[n]em totius hereditatis, non possebat etiam
de hereditate patru, quid ultra xxxi, aut unius tabula, q[ui]
vero ad nos eadem causa remissa, non fuit sufficiens,
nobis confitit utrum & liberae Terciarum quā p[ro]p[ter] m[al]a
dilectio[n]em in dorem, aut idem R. aliquod p[ro]fessio[n]em ad hoc
aut p[ro]fessio[n]em suam virtutem mulier praedita, ut p[ro]p[ter]
examinationi causa insisteret, tum quia in professio[n]em
sunt alegantibus & probantibus fide dicata, non ce-
ner & sufficientes non venerant ad no[n] p[ro]fessio[n]em, ut
cum tuo ducentum examini remitteremus per Ap[osto]l[um].]

CAP. VI.

Si creditor vel i. quid ab eis causas habet, in fiduci p[ro]p[ter]
ex p[ro]p[ter]eum quod fatus fuit est fortis, debet p[ro]p[ter] eis
torti.

a C.2.eod.tit.in 2.comp. b m[al]i p[ro]fessio[n]em. c
l. Cne axor pro marito. & l. f[ac]t. Cne m[al]i p[ro]fessio[n]em. d
d remanerant. e la m[al]i v[er]ba, m[al]i acta, q[ui]a
voce sensu non adiunctis. f furtus. g f[ac]tio[n]e. h

Idem R. da Monte Fortino.

*C*vum contra G. citem Anagninum & super quibusdam fidejussionibus, quas quandam patrem tuus L. de Sali & pro certa quantitate pecuniam obligaverat, & iplius creditoris heredes predicto G. pignoraverant, mox in nostra presencia questionem, legitime probavimus, quid ex causa preventibus tantum fuerat tam ab eodem G. quam ab aliis, qui eas venerantur a tempore quo fecerant obligata: percepimus, quod d' fructus fortipotenter adquisit. Nos igitur attentes, quod in talibus precepto fraudum in solutioone tortis accedat, cum confirmum canonicas sanctiones fructus restituimus, & in sororum debent compatri: confiderantes etiam, quod possidentem ipsa jam extenuasse penitus totum onus, & debitos annulasse, ipsa tibi restituenda esse decrevimus, & te per nuncium nostrum in possessionem inducimus corporalem.

CAP. VII.

de qua sub pale legi commissione pignoravit rem suam, & gena un contrarie, suffe impediente infra diem placatum non erat, post de reductum poterit.

Idem.

*S*ignificare R. civi Pisano & nobis innominata quod cum domum f' suam G. Pisano civi pro 250. libris pignor obligat, ac promissio prestito iuramento, quod nisi dominum ipsam latito termino recolligeret, creditorum elemos super eo minime molestaferet: & intra diuum tempis per certum g' fidelem nuncium ('prout ei videtur') creditori pecuniam numeratam remisit: quan idem non possit crediter agens, sicut ei injunctum non perfiicit: & postmodum idem R. ab Imperio detenus, dicto G. f' faciasere non potuit ut debet: [i. &c.] Cum igitur pactum legis commissio n' sit in pignoribus improbatum, & predictus R. quatinus in eo fuit, iuramento debitum adimplivit: cum perem, quem certum nuncium esse sperabat, pecuniam nonnullum termino flatus, sed in capione detentus f' uincitur non potest creditori: Mandamus, quatenus si ell' in predictum creditorem, ut forte contentus, penitus pignoris computatis in eam, illam prefato R. omnibus dilectione pignoris resignet (pacto tali vel iuramento nequaquam obstante) enc. eccl. cogatis.

[i] *Necesse De gratiam libertate prima restituimus, parame pignoris creditor, licet ipse proficiat resuare res, quae in unib' flatus termino perficiatur.*

CAP. VIII.

*V*igilantes carcer, quid fructus rebus immobilibus fabri quae fabri, & pecuniam & affirmationem mobilium, que inveniuntur atra, finit fructu, restituat.

Gregorius IX.

*C*ontra l' confit. I. mulierem, uxorem Ogerii m., quod ulimfrudum filio suo successisse in bonis, quo proprieatis ad M. mulierem, uxorem C. dignoscitur premitur: Mandamus, quatenus eam ad cautionem iustum exhibendum quod uratur & fructuar fabra rebus immobilibus, que usu non consumuntur, ad arbitrium boni viri: Pecuniam vero & quantitatem vel habebit, ac affirmationem bonorum, que condicimur uiri, & in hazardite inventa

4. *C*ondit. in 2. compilatio. b. *A*ngagin. al. *A*ngagin. c. *L*ab. al. in que fructus, e. *C*aus. cod. tit. an 4. comp. f' non faciat, d' est in anti, g' vid. Gomez. tom. 2. var. ref. 5. 7. h' vid. Cartas. l' 2. 3. ref. c. i' confitit. k' vid. l'. & l' vid. *C*artas. q' *C*ausa. o' *L*. & *B*art. ff. de in jux. vec. 1. vid. l' *C*artas. & *S*pici. de pign. 5. sequitur videtur, in *E*gidi. 2. al. in 2. o' habuerit.

OOO 2

DE FIDEI VSSORIBVS.

TITVLVS XXII.

CAP. I.

*B*reve est, nec potest brevius sumari.

*E*x concilio Cantuariensi. & Leticus & fidejussionibus d' inservientis, abdiciatur.

CAP. II.

*C*ompellatur clericus servare fidejussionem indemnum per assignationem redituum suorum.

*L*uciustertius Episcopo, & e' Archidiaconi nos Norwicensi.

*P*Ervenit f' ad nos ex conqueffione R. clerici, quod cum ipse pro C. & F. clericis, mercatoribus Bononiis, fidejussit: illis praescriptam pecuniam non solventibus, coactus est satisfacere de eadem. Ne igitur dispensandum patiatur, unde videtur primum mentisse: Bononia. Episcopum dedimus in mandatis, ut super debitis illis instrumenta, que sunt apud credidores inspiciat, & coram transcripta suo figlio signata vobis mittere non posponat. Mandamus itaque dilacioni vestra, quatenus si ex conceffione praedictorum clericorum vel alii legitime vobis rem ita se haberet confiterit, moneatis eosdem ut memorato R. pecuniam, quam pro eis solvit restituam, ipsi sumique servent indemnum: alioquin de redditibus eorum praescripta debita faciat exolvi, & damna eius, quae propter hoc periret, refaciatur aut predictos reditus sibi agnitis tandem sine molesta detinendos, donec ipsa damnatio refaciatur, & debita sine deminutione soluta. Praefatos vero clericos, si religionem fidei & iuramenti sui eos violasse constituteti, ab officio & beneficio suspensati.

CAP. III.

*P*er defensionem canonicas compellunt debitor a fidejussione abf' uerte fidejussit, qui a creditoribus molestatur.

Idem Cantuariensi g. Archepiscopo.

*C*onslitutus h' in prefencia nostra magister S. sua nobis assertione monstravit, quod pro cancellario tuo temporis Lateran. concilii inquidam summa pecunia intercessit: quama quia uulgo modo debitor non perficit, se afferit plurimas a creditoribus Bononiens. molestias perutilis, & debitum augmentatum. Ideoque mandamus, quae si legitime tibi de hujusmodi assertione confiterit, praefatum debitorum, ut eum a praedicta intercessione fine dilatione proficiat abolvat, ecclesiastica censura compellas. Praesentiam quoque auctoritatē inungimus, ut si debitum vel acceleratione ille negaverit, confundatur, que est legi contraria, non obstante, iuramentum calumnia fibrice cogatur. Praterea quia difficultas foret intercessori suos testes in Angliam ducere, judicibus Bononi. (satiatione idonea a cancellario ipso accepta, quod ad testes audiendos vadat vel mittat intra terminum competentem) literis tuis significes, ut eos vice tua recipiant & examinem diligenter & depositiones eorum transmittentes inclusa, significant, quanta fides possit in instrumentis vel testibus adhiberi.

a. *D*e materia huius capituli vid. Anton. Gomez. tom. 2. varia, ref. 1. 2. b. *C*artuarien. al. *C*arthagen. c. *C*. cod. tit. in 1. comp. d. *al. fidei vssoribus*, e. *al. Archid. episcopo*. f. *C*. cod. tit. in 1. comp. & post cone. *Lata. sub Alex.* ill. p. 33. c. g. *al. Cartuariensi*. h. *C*. cod. tit. in 1. comp. i. *al. discipline*.